

Sygn. akt I C 926/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lutego 2018 r.

Sąd Rejonowy w Kutnie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Paweł Wrzesiński

Protokolant: staż. Monika Paliga

po rozpoznaniu w dniu 15 lutego 2018 r. w Kutnie

na rozprawie

sprawy z powództwa W. I.

przeciwko E. D., M. I. i T. I.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

1. oddała powództwo,
2. przyznaje i nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kutnie na rzecz adwokata P. K. kwotę 2.952,00 (dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa) złotych tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej świadczonej powodowi przez adwokata z urzędu, z uwzględnieniem obowiązującej stawki podatku od towarów i usług,
3. stwierdza, że nieuiszczone koszty sądowe ponosi Skarb Państwa.

Sygn. akt I C 926/16

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym dnia 17 października 2016 r. skierowanym przeciwko pozwanym E. I. (obecnie D.), M. I. i T. I. powód W. I. wniósł o pozbawienie wykonalności w całości tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Rejonowego w Kutnie z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie III RC 287/07 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności dnia 5 listopada 2008 r., zasądzonego od powoda W. I. na rzecz E. I. alimenty w kwocie po 150 zł miesięcznie oraz na rzecz M. I. i T. I. alimenty w kwocie po 150 zł miesięcznie wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności. Ponadto powód wniósł o pozbawienie w całości wykonalności wyroku Sądu Okręgowego w Płocku z dnia 14 listopada 2002 r. w sprawie I C 591/00 i postanowienia Sądu Rejonowego w Kutnie z dnia 27 grudnia 1999 r. w sprawie III RC 686/99. Wniósł również o zasądzenie solidarnie od strony pozwanej kosztów postępowania według norm przepisanych. W złożonym pozwie powód zawarł wnioski o zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kutnie A. M. w sprawie o sygnaturze Kmp 4/00 do czasu prawomocnego zakończenia niniejszego postępowania. Powód wskazał, że dokonywał dobrowolnie, choć nieregularnie, wpłat do komornika prowadzącego postępowanie egzekucyjne na poczet należności wynikających ze wskazanych tytułów, komornik egzekwował również na poczet tych należności wierzytelności wynikające z podziału majątku, wynagrodzenia za pracę, zasiłki i świadczenia rentowe, zostały także wydane decyzje umarzające wobec powoda połowę wypłaconych świadczeń funduszu alimentacyjnego. Pomimo dokonywanych przez powoda wpłat oraz wygaśnięcia z dniem 4 listopada 2011 r. obowiązku alimentacyjnego, komornik prowadzący egzekucję za każdym razem podawał istniejące zadłużenie powoda, wskazuje coraz większą kwotę, w jednym z przesłanych pism komornik przyznał, że w wielu pozycjach doszło z jego strony do pomyłki na niekorzyść powoda. Zgodnie ze wskazaniem powoda obowiązek alimentacyjny powoda w stosunku do pozwanych ustał w dniu 4.11.2011 r., natomiast z pism (...) wynika,

że egzekucja była prowadzona jeszcze odnośnie alimentów, co do których wymagalność powstała po dacie 4.11.2011 r. Powód wskazał, że z dokonanych przez niego wyliczeń wynika, że cały dług został przez niego spłacony. Pismem z dnia 3 sierpnia 2017 r. powód wniósł o zawiadomienie o toczącym się postępowaniu Gminę Ż. – Burmistrza Gminy Ż. działającego przez Kierownika (...) w Ż. celem wzięcia udziału w sprawie.

/pozew – 2-3, pismo procesowe powoda z dnia 2 listopada 2016 r. – k. 58-59, pismo procesowe powoda z dnia 3 sierpnia 2017 r. – k. 111-111v, e-protokół rozprawy z dnia 3 sierpnia 2017 r. – k. 115-118, pismo procesowe powoda z dnia 10 sierpnia 2017 r. – k. 130-131, protokół rozprawy z dnia 15 lutego 2018 r. – k. 157-159/

Pozwani E. D., M. I. i T. I. wnieśli o oddalenie powództwa, nieobciążanie pozwanych kosztami procesu. Zdaniem pozwanych powództwo było bezzasadne, bowiem od dnia ustania obowiązku alimentacyjnego nie były przekazywane pozwanym żadne środki pieniężne tytułem alimentów, z załączonych do pozwu dokumentów od komornika wynika, że powód nie posiada zadłużenia z tytułu zaległych i bieżących alimentów na rzecz pozwanych, jedynym zadłużeniem, jakie posiada powód jest zaległość na rzecz likwidatora Funduszu Alimentacyjnego i z tego tytułu jest prowadzone postępowanie egzekucyjne przez komornika sądowego.

/odpowiedzi na pozew – k. 90-91, 98-99, 104-105, e-protokół rozprawy z dnia 3 sierpnia 2017 r. – k. 115-118/

Gmina Ż. zawiadomiona o sprawie, nie przystąpiła do sprawy w charakterze interwenienta ubocznego.

/protokół rozprawy z dnia 17 listopada 2017 r. – k. 146-146v, zwrotne potwierdzenie – k. 151, protokół rozprawy z dnia 15 lutego 2018 r. – k. 157-159/

Postanowieniem z dnia 20 stycznia 2017 r. wniosek powoda o zabezpieczenie powództwa został oddalony.

/postanowienie w przedmiocie wniosku powoda o zabezpieczenie powództwa – k. 65-66/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Sąd Rejonowy w Kutnie III Wydział Rodzinny i Nieletnich postanowieniem wydanym w dniu 27 grudnia 1999 r. w sprawie III RC 686/99 zabezpieczył powództwo o alimenty w ten sposób, że zobowiązał W. I. do złożenia tytułem alimentów na rzecz małoletnich dzieci: E. I. po 160 zł miesięczne oraz na rzecz M. I. i T. I. po 120 zł miesięcznie, płatne z góry do 15. dnia każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w razie każdorazowego uchybienia terminowi płatności, poczynając od 14 grudnia 1999 r., następnie odnośnie T. I. poczynając od 25 maja 2000 r.

/dowód: tytuły wykonawcze znajdujące się w aktach egzekucyjnych Kmp 4/00 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kutnie A. M., dokumenty znajdujące się w załączonych aktach sprawy III RC 573/03 Sądu Rejonowego w Kutnie/

Wyrokiem z dnia 14 listopada 2002 r. w sprawie I C 591/00 Sąd Okręgowy w Płocku rozwiązał przez rozwód małżeństwo zawarte pomiędzy powodem W. I. a A. I.. W wyroku rozwodowym sąd zasądził od W. I. tytułem kosztów utrzymania małoletnich dzieci: na rzecz E. I. kwotę po 300 zł miesięczne oraz na rzecz M. I. i T. I. kwoty po 250 zł miesięcznie, płatne z góry do 10. dnia każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w razie każdorazowego uchybienia terminowi płatności.

/dowód: tytuł wykonawczy znajdujący się w aktach egzekucyjnych Kmp 4/00 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kutnie A. M., dokumenty znajdujące się w załączonych aktach sprawy I C 591/00 Sądu Okręgowego w Płocku, w szczególności wyrok – k. 177-178 tych akt/

Wyrokiem wydanym przez Sąd Rejonowy w Kutnie III Wydział Rodzinny i Nieletnich w dniu 23 lipca 2008 r. w sprawie III RC 287/07 z powództwa W. I. o obniżenie alimentów sąd obniżył alimenty zasądzone wyrokiem Sądu Okręgowego w Płocku z dnia 14 listopada 2002 r. w sprawie I C 591/00 w kwocie 300 zł na rzecz córki E. I. do kwoty po 100 złotych miesięcznie za okres od 17 października 2007 r. do 30 kwietnia 2008 r., a poczynając od dnia 1 maja

2008 r. do kwoty po 150 zł miesięcznie, płatne z góry do 15. dnia każdego miesiąca, wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności każdorazowej należności. W tym samym wyroku alimenty zasądzone wyrokiem Sądu Okręgowego w Płocku z dnia 14 listopada 2002 r. w sprawie I C 591/00 w kwocie 250 zł na rzecz M. I. i T. I. zostały obniżone do kwot po 80 zł miesięcznie na rzecz każdego z uprawnionych za okres od 17 października 2007 r. do 30 kwietnia 2008 r., a poczynając od dnia 1 maja 2008 r. do kwoty po 150 zł miesięcznie, płatne z góry do 15. dnia każdego miesiąca, wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności każdorazowej należności.

/dowód: tytuł wykonawczy znajdujący się w aktach egzekucyjnych Kmp 4/00 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kutnie A. M., dokumenty znajdujące się w załączonych aktach sprawy III RC 287/07 Sądu Rejonowego w Kutnie, w szczególności wyrok – k. 122 tych akt, kopia wyroku wydanego w sprawie III RC 287/07 – k. 4-4v/

Na podstawie tytułów wykonawczych w postaci zaopatrzonych w klauzule wykonalności: wyroku wydanego przez Sąd Rejonowy w Kutnie w dniu 23 lipca 2008 r. w sprawie III RC 287/07, postanowienia wydanego przez Sąd Rejonowy w Kutnie w dniu 27 grudnia 1999 r. w sprawie III RC 686/99 oraz wyroku Sądu Okręgowego w Płocku z dnia 14 listopada 2002 r. w sprawie I C 591/00 Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Kutnie A. M. na wniosek wierzycieli alimentacyjnych prowadzi postępowanie egzekucyjne w sprawie Kmp 4/00 w celu wyegzekwowania alimentów ustalonych złożonymi tytułami.

/dowód: dokumenty znajdujące się w załączonych aktach egzekucyjnych Kmp 4/00 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kutnie A. M., w szczególności wniosek egzekucyjny, tytuły wykonawcze/

W toku prowadzonego postępowania egzekucyjnego W. I. dokonywał nieregularnych wpłat do komornika prowadzącego postępowanie egzekucyjne na poczet należności wynikających ze wskazanych tytułów, były to wpłaty w kwotach niższych niż ustalone raty alimentacyjne, komornik egzekwował również na poczet tych należności wierzytelności wynikające z podziału majątku wspólnego, wynagrodzenia za pracę, zasiłków i świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

/dowód: przesłuchanie powoda – k. 157v-158v i 00:28:53-01:05:00 e-protokołu rozprawy z dnia 3 sierpnia 2017 r. – k. 115-118, dokumenty znajdujące się w załączonych aktach egzekucyjnych Kmp 4/00 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kutnie A. M., pismo MOPS w K. z dnia 5.09.2016 r. – k. 7, zaświadczenie Urzędu Miasta K. z dnia 27.09.2016 r. – k. 8, pismo ZUS z dnia 21.09.2016 r. – k. 9, zaświadczenie MOPS w K. z dnia 2.09.2016 r. o zatrudnieniu i wynagrodzeniu – k. 10-10v, zaświadczenie (...) Sp. z o. o. z dnia 5.09.2016 r. – k. 11, informacja ZUS z dnia 14.04.2016 r. – k. 19, wezwanie do dokonywania potrąceń z zasiłku chorobowego – k. 22, 28, potwierdzenia wpłat do komornika – k. 45-50/

Wyrokiem zaocznym z dnia 4 listopada 2011 r. wydanym w sprawie III RC 168/11 Sąd Rejonowy w Kutnie III Wydział Rodzinny i Nieletnich ustalił, że obowiązek alimentacyjny W. I. wobec E. I. i M. I. ustalony w wyroku Sądu Okręgowego w Płocku z dnia 14 listopada 2002 r. wygasł z dniem 4 listopada 2011 roku. Wyrokiem zaocznym z dnia 4 listopada 2011 r. wydanym w sprawie III RC 327/11 Sąd Rejonowy w Kutnie III Wydział Rodzinny i Nieletnich ustalił, że obowiązek alimentacyjny W. I. wobec T. I. ustalony w wyroku Sądu Okręgowego w Płocku z dnia 14 listopada 2002 r. wygasł z dniem 4 listopada 2011 r.

/dowód: dokumenty znajdujące się w załączonych aktach egzekucyjnych Kmp 4/00 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kutnie A. M., dokumenty znajdujące się w załączonych aktach sprawy III RC 168/11 i III RC 327/11 Sądu Rejonowego w Kutnie, w szczególności wyroki – k. 45 załączonych akt sprawy III RC 168/11, k. 14 załączonych akt sprawy III RC 321/11, kopia wyroku wydanego w sprawie III RC 168/11 – k. 5, kopia wyroku wydanego w sprawie III RC 327/11 – k. 6/

W toku egzekucji na rzecz uprawnionych alimentacyjnie były przekazywane zaliczki alimentacyjne. Wnioskiem z dnia 11 września 2012 r. skierowanym do Prezydenta Miasta K., W. I. na podstawie art. 30 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zwrócił się z prośbą o umorzenie należności z

tytułu wypłaconych osobom uprawnionym świadczeń z funduszu alimentacyjnego łącznie z odsetkami. Uzasadniając swoje żądanie wskazał, że jest osobą niepełnosprawną, a jedynym dochodem jest zasiłek stały w wysokości 444 zł. Pismem z dnia 16.10.2012 r. sprecyzował, że jego wniosek z dnia 11.09.2012 r. dotyczy umorzenia zaliczki alimentacyjnej, która była wypłacana w okresie od 1.09.2005 r. do 30.09.2008 r. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w S. postanowieniem dnia 26 listopada 2012 r. znak: SKO. (...)–310/12 wyznaczyło Kierownika (...) w Ż., działającego z upoważnienia Burmistrza Gminy Ż., do rozpatrzenia wniosku W. I. o umorzenia należności z tytułu wypłaconych osobom uprawnionym zaliczek alimentacyjnych wraz z odsetkami. Decyzją z dnia 27 lutego 2013 r. znak: (...)819/FA/208-9/12, działający z upoważnienia Burmistrza Gminy Ż., Kierownik Sekcji Świadczeń Rodzinnych (...) w Ż., na podstawie art. 8b, art. 12, art. 27, art. 28, art. 30 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów umorzył W. I. kwotę 2.268 zł stanowiącą 50% należności z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych powiększonych o 5% w okresie od 1 września 2005 r. do 30 września 2006 r., wskazując m. in., że W. I. od kwietnia 2010 r. nie dokonał żadnych wpłat tytułem alimentów, natomiast w okresie od 26.01.2009 r. do 16.03.2010 r. (15 m-cy) dłużnik wpłacił łącznie kwotę 3.551,52 zł (miesięcznie były to kwoty od 88,32 zł do 266,40 zł). Łączna wysokość zasądzonych alimentów wynosiła natomiast w tym okresie 450 zł miesięcznie. Decyzją z dnia 27 lutego 2013 r. znak: (...)819/FA/208-10/12, działający z upoważnienia Burmistrza Gminy Ż., Kierownik Sekcji Świadczeń Rodzinnych (...) w Ż., na podstawie art. 8b, art. 12, art. 27, art. 28, art. 30 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów umorzył W. I. kwotę 2.079 zł stanowiącą 50% należności z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych powiększonych o 5% w okresie od 1 października 2006 r. do 31 sierpnia 2007 r. W dniu 8 września 2016 r. W. I. zawrócił się z wnioskiem o wznowienie i zweryfikowanie wydanych decyzji, uzasadniając to faktem, że organ I instancji rozpatrując sprawę nie wziął pod uwagę wyroków Sądu Rejonowego w Kutnie z dnia 4 listopada 2011 r., sygn. akt III RC 168/11 i sygn. akt III RC 327/11 wygaszających obowiązek alimentacyjny wobec osób uprawnionych do zaliczki alimentacyjnej. Decyzją z dnia 23 lutego 2017 r. znak: KO. (...)23.2017 Samorządowe Kolegium Odwoławcze w S. stwierdziło nieważność decyzji organu I instancji z dnia 27 lutego 2013 r. znak: (...)819/FA/2008-9/12. Decyzją z dnia 23 lutego 2017 r. znak: KO. (...)24.2017 Samorządowe Kolegium Odwoławcze w S. stwierdziło nieważność decyzji organu I instancji z dnia 27 lutego 2013 r. znak: (...)819/FA/2008-10/12. Zachodziła konieczność wyjaśnienia, czy stan zadłużenia W. I. wobec organu właściwego wierzyciela z tytułu wypłaconych osobom uprawnionym zaliczek alimentacyjnych za wskazane okresy jest zgodny z kwotą wykazaną pismem MOPS w K. z dnia 8 listopada 2012 r. Kolegium uznało, że biorąc pod uwagę znaczny odstęp czasu od daty uzyskanej informacji kwota należności podlegającej zwrotowi przez dłużnika alimentacyjnego, czyli kwota zadłużenia mogła ulec zmianie na skutek przekazania przez Komornika wyegzekwowanych alimentów bądź też na skutek bezpośrednich wpłat dokonanych przez dłużnika. Następnie Kierownik Sekcji Świadczeń Rodzinnych (...) w Ż. decyzją z dnia 7 lipca 2017 r. Nr (...) (...) (...)2.208.2012III, w wyniku rozpatrzenia wniosku z dnia 11 września 2012 r., postanowił umorzyć W. I. kwotę w wysokości 2.268 zł, stanowiącą 50% należności z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych powiększonych o 5% w okresie od 1 września 2005 r. do 30 września 2006 r.; odmówił jednocześnie umorzenia należności z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych w pozostałej części tj. ponad 50%. W uzasadnieniu rozstrzygnięcia organ I instancji wskazał m. in., że zgodnie z wyrokiem Sądu Okręgowego w Płocku z dnia 14 listopada 2002 r., sygn. akt I C 591/00, zmienionego wyrokiem Sądu Rejonowego w Kutnie z dnia 23 lipca 2008 r., sygn. akt III RC 287/07, kwota zasądzonych alimentów w poszczególnych latach wynosiła: w 2002 r. - 1600 zł, w 2003 r. - 9600 zł, w 2004 r. - 9600 zł, w 2005 r. - 9600 zł, w 2006 r. - 9600 zł, w 2007 r.- 8.258,71 zł, w 2008 r. - 4640 zł, w 2009 r. - 5400 zł, w 2010 r. - 5400 zł, w 2011 r. - 4500 zł. Kierownik Sekcji Świadczeń Rodzinnych (...) w Ż. decyzją z dnia 27 marca 2017 r. postanowił umorzyć W. I. kwotę w wysokości 2.079 zł, stanowiącą 50% należności z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych powiększonych o 5% w okresie od 1 października 2006 r. do 31 sierpnia 2007 r.; odmówił jednocześnie umorzenia należności z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych w pozostałej części tj. ponad 50%. Od powyższych decyzji W. I. w ustawowym terminie złożył odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w S., wnosząc o zmianę decyzji poprzez umorzenie należności z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych w całości tj. 100%. Zarzucił naruszenie art. 30 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów poprzez błędne przyjęcie, że do badania skuteczności egzekucji należy przyjąć okres od XI.2011 do XI.2004 r., a tym samym uznanie, że zachodzą przesłanki do umorzenia 50% zadłużenia. Organ I instancji rozpatrując sprawę ograniczył się wyłącznie do zbadania skuteczności egzekucji za okres ostatnich 3 lat i opierając się na uzyskanej od Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kutnie informacji z dnia 8.11.2012 r. uznał, że prowadzona w tym czasie egzekucja jest bezskuteczna, co z kolei dawało

podstawę do odmowy umorzenia wnioskowanych należności. Decyzją z dnia 7 sierpnia 2017 r. znak: KO. (...).138.2017 Samorządowe Kolegium Odwoławcze w S. uchyliło decyzję z dnia 7 lipca 2017 r. Nr (...). (...). (...).2.208.2012III i umorzyło postępowanie w całości, zaś decyzją z dnia 7 sierpnia 2017 r. znak: KO. (...).139.2017 Samorządowe Kolegium Odwoławcze w S. uchyliło decyzję z dnia 7 lipca 2017 r. Nr (...). (...). (...).2.208.2012IV i umorzyło postępowanie w całości. W dacie wydawania przez organ I instancji decyzji W. I. nie posiadał żadnego zadłużenia wobec organu właściwego wierzyciela z tytułu wypłaconej na rzecz osób uprawnionych zaliczki alimentacyjnej w okresie od 1.09.2005 r. do 31.08.2006 r. oraz w okresie od 1.10.2006 r. do 31.08.2007 r., zgodnie z pismem MOPS w K. z dnia 30 maja 2017 r. wysokość zadłużenia z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej osobom uprawnionym wynosiła 0 zł, zatem obowiązkiem organu I instancji było umorzenie postępowania na podstawie art. 105 § 1 k.p.a., a nie wydanie merytorycznego rozstrzygnięcia. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Ł. oddalił skargi W. I. złożone na decyzję z dnia 7 sierpnia 2017 r. znak: KO. (...).138.2017 w przedmiocie umorzenia postępowania oraz na decyzję z dnia 7 sierpnia 2017 r. znak: KO. (...).139.2017 w przedmiocie umorzenia postępowania.

/dowód: przesłuchanie powoda – k. 157v-158v i 00:28:53-01:05:00 e-protokołu rozprawy z dnia 3 sierpnia 2017 r. – k. 115-118, pismo Prezydenta Miasta K. z dnia 12.10.2016 r. – k. 60, decyzja SKO w S. z dnia 7.02.2013 r. – k. 12-14v, decyzja (...) w Ż. z dnia 27.02.2013 r. nr (...)819/FA/208-9/12 – k. 17-18, decyzja (...) w Ż. z dnia 27.02.2013 r. nr (...)819/FA/208-10/12 – k. 15-16, 132-133, pismo Prezydenta Miasta K. z dnia 30.05.2017 r. – k. 156, wyroki WSA w Łodzi – k. 162-172v/

Wierzyciele alimentacyjni nie wykazują szczególnego zainteresowania tokiem prowadzonego postępowania egzekucyjnego, nie podjęli przekazów skierowanych przez komornika, nie dokonali jednak modyfikacji złożonego wniosku egzekucyjnego.

/dowód: przesłuchanie pozwanej E. D. – 01:05:20-01:12:20 e-protokołu rozprawy z dnia 3 sierpnia 2017 r. – k. 115-118, przesłuchanie pozwanego T. I. – 01:12:30-01:17:30 e-protokołu rozprawy z dnia 3 sierpnia 2017 r. – k. 115-118, dokumenty znajdujące się w załączonych aktach egzekucyjnych Kmp 4/00 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kutnie A. M./

W piśmie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kutnie A. M. z dnia 28.01.2013 r. wskazano, że W. I. w okresie prowadzonej egzekucji komorniczej w sprawie Kmp 4/00 od grudnia 2005 r. do listopada 2012 r. dokonał wpłat w łącznej wysokości 43.670,06 zł, z tego przez okres ostatnich 3 lat wpłacił kwotę 1.065,60 zł, zaś przez okres ostatnich 5 lat kwotę 39.852,19 zł. Na dzień 28.06.2012 r. stan zadłużenia łącznie na rzecz wierzycieli wynosi 17.334,49 zł + odsetki 4.219,43 zł, w tym: na rzecz T. I. 5.316,38 zł + odsetki 1.269,14 zł, na rzecz M. I. 5.288,35 zł + odsetki 1.260,82 zł, na rzecz E. I. 6.729,76 zł + odsetki 1.689,47 zł. W kwestii wysokości zaległości alimentacyjnych na rzecz E. I., M. I. i T. I. dokonano ponownego przeliczenia tych należności, z uwzględnieniem rzeczywistych okresów i kwot faktycznie wypłaconych z Funduszu Alimentacyjnego i tytułem zaliczki alimentacyjnej. Kwoty tych zaległości wskazane w pismach z dnia 28.06.2012 r., z dnia 29.12.2015 r., z dnia 15.03.2016 r., były nieprawidłowe. Faktyczne zadłużenie na dzień 4.11.2011 r. wynosiło wobec E. I.: alimenty zaległe 8.614,30 zł + odsetki 1.552,83 zł, wobec T. I.: alimenty zaległe 7.836,04 zł + odsetki 1.357,09 zł, wobec M. I.: alimenty zaległe 7.970,39 zł + odsetki 1.385,69 zł. Łączne zadłużenie na rzecz alimentowanych na dzień 28.06.2016 r. wynosiło 24.420,73 zł + odsetki 6.326,80 zł.

/dowód: dokumenty znajdujące się w załączonych aktach egzekucyjnych Kmp 4/00 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kutnie A. M., informacja o stanie zadłużenia z dnia 28.06.2012 r. – k. 20-21, 26-27, informacja z dnia 12.08.2016 r. – k. 24-25, 30-41, odpowiedź na pismo dłużnika – k. 112, zaświadczenie o dokonanych wpłatach z dnia 14.06.2017 r. – k. 113-114, informacja komornika z dnia 17.08.2017 r. – k. 121-129/

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił w oparciu o przywołane dowody z dokumentów, w tym dokumentów znajdujących się w załączonych aktach oraz postępowania egzekucyjnego Kmp 4/00 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kutnie A. M., a także dowód z przesłuchania stron, przy czym wobec niestawiennictwa pozwanej M. I., sąd nie przeprowadził dowodu z jej przesłuchania.

Należało zauważyć, że podniesione przez powoda w pozwie okoliczności związane z wygaszeniem obowiązku alimentacyjnego z dniem 4 listopada 2011 r., dokonywanych przez powoda wpłat do komornika prowadzącego postępowanie egzekucyjne na poczet należności wynikających ze wskazanych tytułów, dokonywanych w toku egzekucji zajęć, decyzji odnośnie wypłaconych świadczeń funduszu alimentacyjnego, udzielanych przez komornika informacji o stanie zadłużenia, znajdowały potwierdzenie w przedłożonych dokumentach, jak również dokumentach znajdujących się w załączonych aktach. Przedłożone przez powoda potwierdzenia wpłat zostały uwzględnione w zestawieniu wpłat dłużnika dokonanych przez komornika. Poza ogólnymi twierdzeniami powodowa o dokonywaniu innych wpłat, powód nie przedłożył dalszych dokumentów wykazujących wpłaty czynione przez powoda, a także nie wykazał, że okoliczności te nie podlegały zgłoszeniu w postępowaniach dotyczących należności alimentacyjnych.

Prowadzone przeciwko powodowi postępowanie egzekucyjne było jedynie częściowo skuteczne, wpłaty dokonywane przez dłużnika były czynione nieregularnie oraz w kwotach niższych niż ustalone raty alimentacyjne. Należało zauważyć, że dokonane przez powoda wyliczenie (k. 42-44) nie obejmowało należności odsetkowych, podczas gdy treść tytułów wykonawczych wskazuje, że obejmują one również należności odsetkowe. Organ egzekucyjny nie jest uprawniony do badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym (art. 804 k.p.c.). Celem postępowania egzekucyjnego jest jedynie realizacja przedłożonego przez wierzyciela tytułu wykonawczego, organ egzekucyjny nie może zatem oceniać zarzutów o charakterze merytorycznym.

Ocena ustawowych przesłanek zgłoszonego powództwa przeciwegzekucyjnego nie wymagała przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego rewidenta na okoliczności wskazane przez powoda, dowód ten należało uznać za zbędny, odnoszący się do okoliczności niemających istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie, którego przeprowadzenie prowadziłyby jedynie do nieuzasadnionego przedłużenia postępowania.

Przewidziane w przepisie art. 321 § 1 k.p.c. związanie sądu żądaniem, poza wyjątkami przewidzianymi w ustawie, ma charakter bezwzględny. Rozstrzygając merytorycznie sprawę sąd nie może orzekać o czymś innym niż żądał powód, ani w rozmiarze większym niż zgłoszone żądanie, bez względu na to, czy ustalenia faktyczne poczynione przez sąd uzasadniałyby wystąpienie z jeszcze innym roszczeniem lub z tym samym roszczeniem, ale w większym zakresie. Konieczność zachowania zgodności przedmiotu wyrokowania z przedmiotem procesu dotyczy także podstawy faktycznej rozstrzygnięcia. Nie jest zatem dopuszczalne uwzględnienie powództwa na innej podstawie faktycznej niż wskazana przez powoda. Żądanie pozwu było skierowane tylko przeciwko wierzycielom alimentacyjnym, nie odnosiło się do wypłaconych na rzecz uprawnionych zaliczek alimentacyjnych.

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotowe powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Żądanie pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego znajduje uzasadnienie tylko dopóty dopóki istnieje możliwość wykonania tego tytułu. W doktrynie możliwość ta określana jest jako zdolność tytułu wykonawczego do egzekucji. Powództwo przeciwegzekucyjne staje się zatem niedopuszczalne z chwilą, gdy wygasła wykonalność tytułu wykonawczego na skutek wyegzekwowania całego świadczenia albo też, gdy zobowiązanie w związku z zapłatą lub innym zdarzeniem przestało istnieć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 30 maja 2014 r., II CSK 679/13, LEX nr 1475081; wyroki Sądu Najwyższego: z 14 maja 2010 r., II CSK 592/09, LEX nr 677750; z 4 kwietnia 2002 r., I PKN 197/01, Wokanda 2002/12/27; z 17 listopada 1988 r., I CR 255/88, LEX nr 8929).

Powództwo przeciwegzekucyjne może być zatem realizowane tylko pod warunkiem, że istnieje potencjalna możliwość wykonania tytułu wykonawczego. Żądanie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności nie może być jednak skutecznie złożone po wyegzekwowaniu należności w całości (por. wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2002 r., I PKN 197/01, Wokanda 2002/12/27).

Zgodnie z treścią art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, skutek którego

zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Z powyższego wynika, że nie wszystkie zarzuty przeciwko tytułowi wykonawczemu dłużnik ma prawo podnosić w sprawie o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego. Zasady przewidziane w tym procesie stanowią uzupełnienie materialnego związania wyrokiem przewidzianego w art. 365 k.p.c. Zobowiązany z tytułu wykonawczego nie ma zatem możliwości kwestionować ustaleń faktycznych i prawnych poczynionych w postępowaniu, w którym tytuł wykonawczy został wydany. W przeciwnym wypadku sprawa o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego stanowiłaby niedopuszczalną kontynuację prawomocnie zakończonego już postępowania.

Powód wskazał, że dokonywał dobrowolnie, choć nieregularnie, wpłat do komornika prowadzącego postępowanie egzekucyjne na poczet należności wynikających ze wskazanych tytułów, komornik egzekwował również na poczet tych należności wierzytelności wynikające z podziału majątku, wynagrodzenia za pracę, zasiłków i świadczenia rentowego, zostały także wydane decyzje umarzające wobec powoda połowę wypłaconych świadczeń funduszu alimentacyjnego, co skutkowało uregulowaniem całości należności objętych wskazanymi tytułami wykonawczymi.

Norma art. 840 k.p.c. stanowi środek merytorycznej obrony dłużnika przed egzekucją, między innymi z przyczyn wygaśnięcia zobowiązania wskutek zapłaty. Hipotezą tej normy objęto materialnoprawne przyczyny wygaśnięcia zobowiązania, więc przewidziane prawem materialnym, a do nich nie należy wyegzekwowanie jakichkolwiek kwot w drodze postępowania egzekucyjnego. Kwoty wyegzekwowane w postępowaniu egzekucyjnym nie stanowią zdarzeń, o których mowa w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., wskutek których zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane. Nie mogą więc stanowić podstawy powództwa przeciwegzekucyjnego.

Powództwo przeciwegzekucyjne wniesione przez powoda co do należności wyegzekwowanych w drodze postępowania egzekucyjnego nie mogło zostać uwzględnione, albowiem należności te zostały już skutecznie wyegzekwowane przez komornika sądowego i nie ma podstaw, by pozbawiać wykonalności tytuł wykonawczy w tym zakresie, albowiem wierzyciel nie może na podstawie tego tytułu dochodzić należności, które zostały już spełnione przez dłużnika. Nie ma zatem podstaw, by pozbawiać wykonalności tytuł egzekucyjny, który nie może już być wykonalny, w tym zakresie wierzyciel nie może z tego tytułu ponownie skorzystać, albowiem w przypadku zwrotu wierzycielowi tytułu wykonawczego wyniki egzekucji będą na nim uwidocznione, co skutecznie uniemożliwi dochodzenie należności za okres, w którym świadczenie zostało spełnione (art. 816 k.p.c.).

Zgodnie z art. 816 § 1 k.p.c., po ukończeniu postępowania egzekucyjnego należy na tytule wykonawczym zaznaczyć wynik egzekucji i tytuł zatrzymać w aktach, a jeżeli świadczenie objęte tytułem nie zostało zaspokojone całkowicie, tytuł zwrócić wierzycielowi. Oznacza to, że z chwilą ukończenia postępowania egzekucyjnego wierzyciel zostaje pozbawiony prawa dysponowania tytułem wykonawczym, który zatrzymuje się w aktach. W sytuacji częściowego wyegzekwowania świadczenia, tytuł wykonawczy zwraca się wierzycielowi, zaznaczając jednocześnie, w jakim zakresie świadczenie zostało wyegzekwowane. Tytuł wykonawczy w tej części traci moc.

W postępowaniu egzekucyjnym nie jest więc możliwe pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w zakresie, w którym został on już wykonany.

Prawo wytoczenia powództwa przeciwegzekucyjnego dłużnik traci również z chwilą ukończenia postępowania egzekucyjnego, na skutek którego świadczenie objęte tytułem zostało całkowicie zaspokojone. Tytuł wykonawczy zostaje bowiem zatrzymany w aktach egzekucyjnych i dłużnikowi nie grożą już ujemne skutki wynikające z tytułu wykonawczego.

Z tych względów w oparciu o przywołane przepisy przedmiotowe powództwo podlegało oddaleniu.

W niniejszej sprawie powód korzystał z pomocy pełnomocnika z urzędu w osobie adwokata P. K., który wniósł o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu, oświadczając, że koszty te nie zostały uiszczone ani w całości, ani w części.

Zasady ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu przez adwokata, mając na uwadze datę wniesienia powództwa, regulowały przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2015.1801) w zw. z § 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2016.1714).

Koszty nieopłaconej pomocy prawnej ponoszone przez Skarb Państwa obejmują opłatę ustaloną zgodnie z przepisami rozporządzenia oraz niezbędne i udokumentowane wydatki adwokata (§ 2).

Zgodnie z § 4 ust. 1 i 2 opłatę ustala się w wysokości co najmniej 1/2 opłaty maksymalnej określonej w rozdziałach 2-4, przy czym nie może ona przekraczać wartości przedmiotu sprawy. Ustalenie opłaty w wysokości wyższej niż określona w ust. 1, a nieprzekraczającej opłaty maksymalnej następuje z uwzględnieniem stopnia złożoności sprawy oraz nakładu pracy adwokata oraz wkładu jego pracy w przyczynienie się do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia sprawy, a w szczególności czasu poświęconego na przygotowanie się do prowadzenia sprawy, liczby stawieniectw w sądzie, w tym na rozprawach i posiedzeniach, czynności podjętych w sprawie, w tym czynności podjętych w celu polubownego rozwiązania sporu, również przed wniesieniem pozwu, wartości przedmiotu sprawy, wkładu pracy adwokata w przyczynienie się do wyjaśnienia okoliczności faktycznych, jak również do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia istotnych zagadnień prawnych budzących wątpliwości w orzecznictwie i doktrynie, a także trybu i czasu prowadzenia sprawy, obszerności zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego lub biegłych sądowych, dowodu z zeznań świadków, dowodu z dokumentów o znacznym stopniu skomplikowania i obszerności.

Mając na uwadze charakter i stopień złożoności przedmiotowej sprawy, wymagany nakład pracy, wynagrodzenie pełnomocnika z urzędu należało ustalić w wysokości wskazanej w przepisie § 8 pkt 5) przywołanego rozporządzenia, uwzględniając także obowiązującą stawkę podatku od towarów i usług (§ 4 ust. 3 rozporządzenia) [1/2 x 4.800,00 zł + 552,00 zł tj. 23 % stawki podatku VAT = 2.952,00 zł].

Z tych względów, w oparciu o przywołane powyżej przepisy, sąd postanowił jak w punkcie 2. wyroku.

W zakresie obowiązku zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych, w oparciu o przepis art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 z późn. zm.), mając na uwadze charakter roszczenia oraz sytuację powoda, sąd nie obciążył powoda obowiązkiem zwrotu tych kosztów, o czym sąd postanowił w punkcie 3. wyroku.